

Fylkesmannens fagsamling 2016 Oppvekst- og utdanningsavdelinga

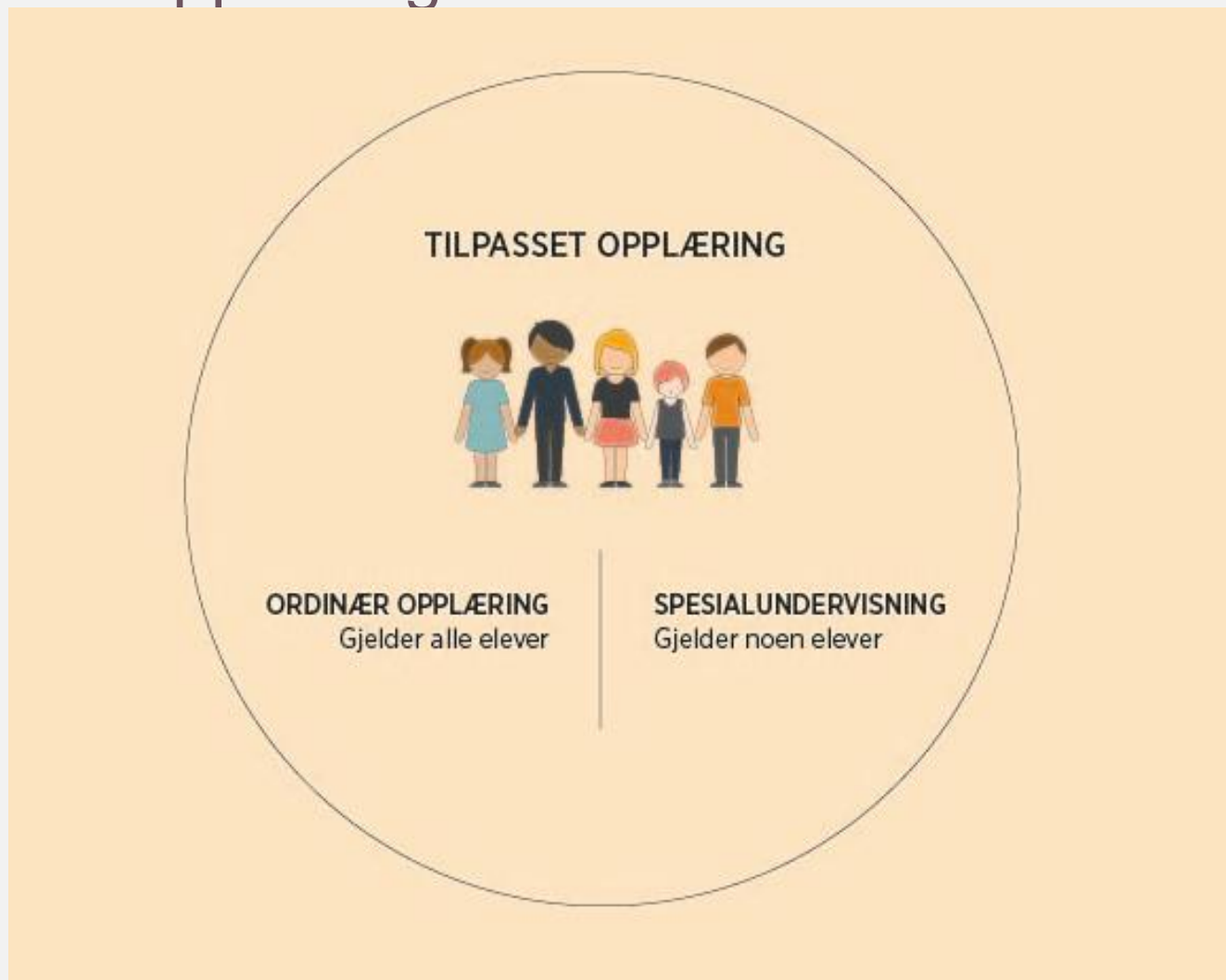

Om økten:

- Tilpasset opplæring
- Spesialundervisning
- Minoritetspråklige
- Veileder om samarbeid mellom skole og barnevern

Tilpasset opplæring

Tilpasset opplæring

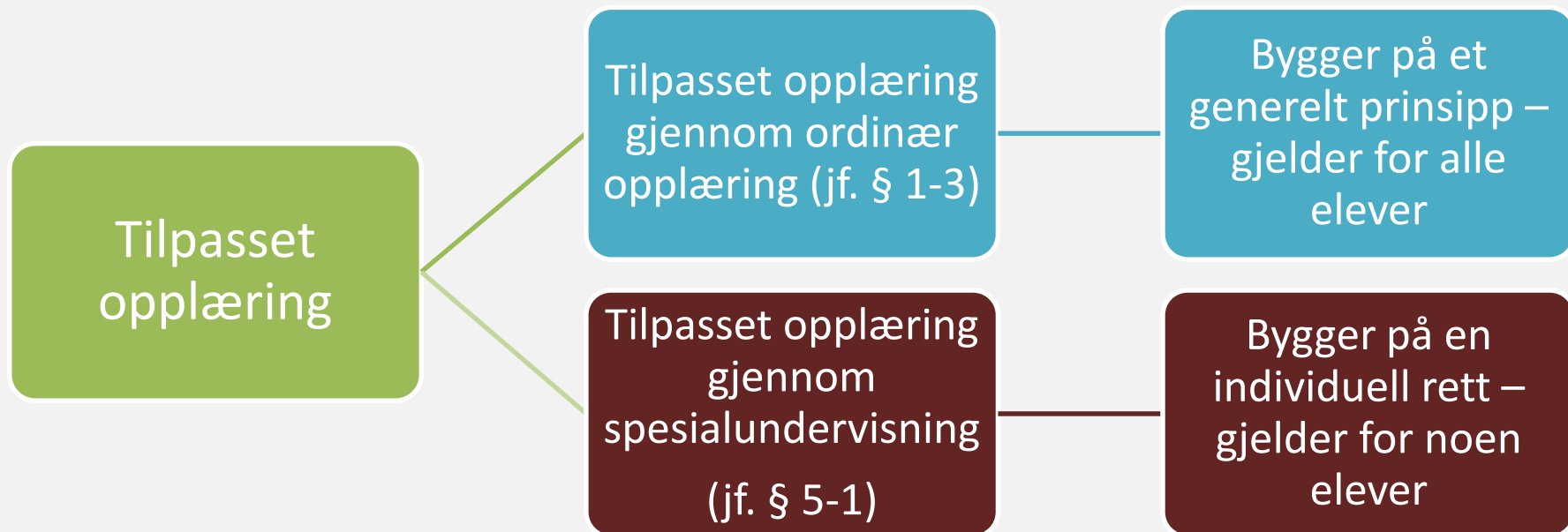

Grunnleggende prinsipp

- Tilpasset opplæring er de tiltakene skolen setter inn for sikre at alle elever, lærlinger og lære kandidater får best mulig utbytte av opplæringen.
- Forsvarlig utbytte – ikke krav om et helt optimalt utbytte
- Kjentetegnes av variasjoner i arbeidsoppgaver, lærestoff, arbeidsmåter, læremidler og variasjon i organiseringen av opplæringen
- Tilpasset opplæring er ikke et mål i seg selv, men et *virkemiddel* for å sikre at alle får best mulig utbytte av opplæringen.
- Et generelt prinsipp, *ikke* en individuell rettighet
- Prinsippet er forankret i de sentrale prinsippene i fellesskolen, sammen med inkludering og likeverdsprinsippet

Forholdet mellom tilpasset opplæring, ordinær opplæring og spesialundervisning

- Prinsippet om tilpasset opplæring favner både ordinær opplæring og spesialundervisning
- Spesialundervisning er også tilpasset opplæring, men ikke all tilpasset opplæring er spesialundervisning

Spesialundervisning

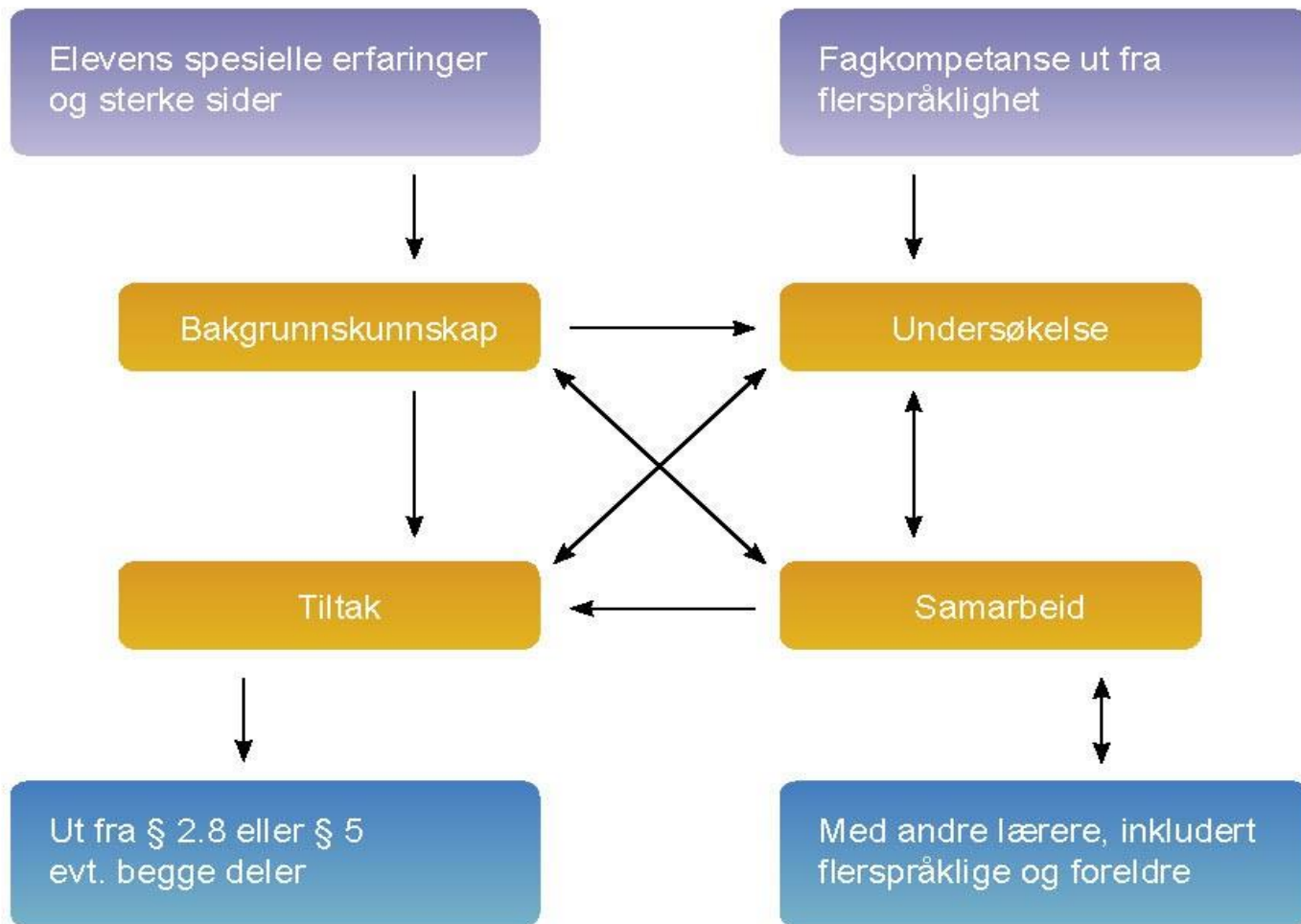
- 1. Bekymring for elevens tilfredsstillende utbytte av opplæringen?**
 - Skolen har samtale med foresatte og / eller elev
- 2. Kan dette løses gjennom tilpasset opplæring?**
 - Skolens r/s-team involveres, drøfte med PPT
 - Skolen observerer, tester, kartlegger og ser på egen praksis og organisering
 - Skolen setter inn tiltak og evaluerer tiltakene
 - Problem løst? 😊 Dersom ikke ->
- 3. Henvisning til PPT**
 - Samtykke
 - Skolen og / eller foreldre henviser til PPT
 - Pedagogisk rapport fra skolen til PPT
- 4. PPT gjør en sakkyndig vurdering av elevens behov**
 - Et råd
 - Skal ta stilling til elevens utbytte av den ordinære opplæringa, elevens lærevansker og andre forhold som er viktig for opplæringa, elevens realistiske opplæringsmål, elevens muligheter i en ordinær opplæring og opplæring som gir et forsvarlig opplæringstilbud
- 5. Skolen ved rektor vurderer og avgjør om eleven har rett til spesialundervisning (vedtaksfasen)**
 - Foreldre og / eller elev har rett til å bli hørt før det blir fattet vedtak og det skal legges stor vekt på deres mening
 - Enkeltvedtak -> skal være klar og tydelig
 - **NB! Dersom du velger å avvike fra sakkyndig vurdering, må du særskilt begrunne avviket**
- 6. Gjennomføring av spesialundervisning**
 - Kontinuerlig evaluere tiltakene
 - IOP, individuell opplæringsplan
 - IOP må være et egnet redskap for lærer som skal gjennomføre spesialundervisningen (også dersom lærer blir syk og det blir satt inn vikar)
- 7. Skolen evaluerer og vurderer veien videre**
 - Er det fortsatt behov for spesialundervisning?
 - Fortsette eller avslutte?
 - Årsrapport, ta stilling til videre behov for spesialundervisning
 - Enkeltvedtak

Minoritetspråklige

- Nyankomne elever, både i grunnskolen og i videregående opplæring, som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen har, som alle andre elever, rett til spesialundervisning
- Hvis eleven oppfyller vilkårene, vil eleven ha rett til spesialundervisning, uavhengig av om eleven får opplæring i et innføringstilbud eller ikke

Minoritetspråklige

Etter Bøyesen 1987

Minoritetspråklige

- Kan være vanskelig for PP-tjenesten å vurdere årsaken til lærevansker når det gjelder minoritetspråklige barn/elever
- PP-tjenesten må vurdere om det er liten bredde i ordforrådet på andrespråket som er den største utfordringen, eller foreligger det andre årsaker som gjør læring vanskelig?

Minoritetspråklige

- Viktig at PP-tjenesten innehar kompetanse til å vurdere behovene til barn og unge med ulik språklig og kulturell bakgrunn
- Tips! NAFO kan bistå PP-tjenesten med veiledning, kurs og materiell for kartlegging og utredning som vil kunne gi økt kompetanse i flerspråklighet og flerkulturell forståelse

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

IMPLEMENTERING AV VEILEDER OM SAMARBEID MELLOM SKOLE OG BARNEVERN

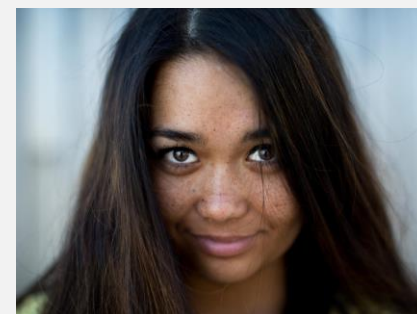
A close-up portrait of a young woman with long, dark, wavy hair and freckles. She is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a soft, out-of-focus light blue.

”

Mestring av skole og utdanning er en av de enkeltfaktorene som har størst betydning for å lykkes i voksenlivet

Implementering av veileder om Samarbeid mellom skole og barnevern

- Nyere forskning viser at utdanning er en av de enkeltfaktorene som har mest å si for levekår og helse senere i livet
- Utdanning er også den aller mest beskyttende faktoren for utsatte barns langsiktige, positive utvikling

Implementering av veileder om Samarbeid mellom skole og barnevern

- Svake karakterer på ungdomskolen og frafall fra videregående opplæring utgjør en risiko for psykososiale problemer, frafall fra arbeidsmarked, kriminalitet, sykdom og tidligere død
- Omvendt er gode skoleresultater en viktig beskyttelsesfaktor nettopp mot disse utfordringene

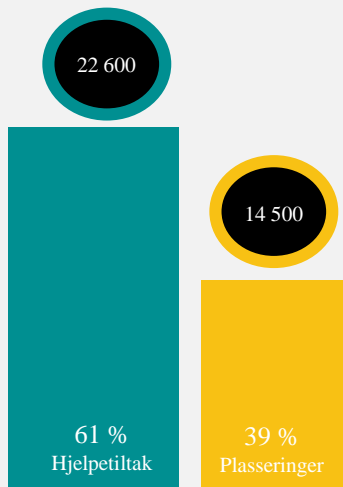

53 088

HVA ER TILSTANDEN?

53 088 barn og unge i alderen 0-22 år
mottok hjelp fra barnevernet i 2014.

BARNEVERNSTILTAK

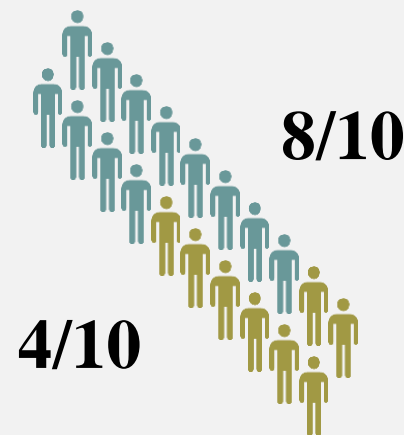

Ved utgangen av 2014 mottok
37 100 barn barnevernstiltak
61 % mottok hjelpetiltak og **39 %** var
plassert utenfor hjemmet.

Utfordringer
ved foreldrenes
omsorg er oftest
årsak til
barnevernstiltak.

Cirka ti prosent av
barn og unge i
Norge vil i løpet av
oppveksten ha vært
i kontakt med
barnevernet.

4 av 10 barn med barnevernstiltak gjennomfører
videregående skole, mot 8 av 10 i den øvrige
befolkningen.

Barn med tiltak fra barnevernet har
et langt lavere gjennomsnittlig
karakternivå i grunnskolen enn
barn uten barnevernserfaring

**Hva virker
positivt?**

Implementering av veileder om Samarbeid mellom skole og barnevern

- En gjennomgang Nova har gjort av eksisterende forskning viser at de fleste systematiske tiltak for å bedre skoleprestasjonene til barn med tiltak fra barnevernet har en virkning
- Flere faktorer har betydning, deriblant et tett og forpliktende samarbeid mellom tjenestene, positive forventninger til barnas mulighet for å lykkes med skolen, og tilrettelegging av undervisningen i ordinær skole

Implementering av veileder om Samarbeid mellom skole og barnevern

- Videre viser forskning at et stabilt miljø og tett oppfølging har positiv effekt på skoleresultatene
- Barnet trenger dessuten støtte og oppmuntring for å forbedre motivasjon, atferd og skoleprestasjoner, samt å sikre fremmøte på skolen

[bufdir.no](#) > [Barnevern](#) > Samarbeid mellom skole og barnevern: En veileder

I samarbeid med Utdanningsdirektoratet

Samarbeid mellom skole og barnevern: En veileder

Om veilederen

Oppfølging av skolehverdagen

Når barnet har faglige eller psykososiale utfordringer

Skolebytte

Samarbeidsmodeller

Bekymringsmelding

Taushetsplikt og samtykke

Kunnskap om barnas skolesituasjon

Barnets historiefortellinger

Fylkesmannens deltakelse i satsingen på skole

Tekst fra Virksomhets- og økonomiinstruks for Fylkesmannen:

«Satsingen på skole videreføres i 2016. Bufdir er gitt et særlig ansvar for satsingen, og skal samarbeide med Fylkesmannen om gjennomføring av aktiviteter og tiltak.

I forbindelse med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets satsing for å bedre opplærings situasjonen og skoler resultatene til barn og unge i barnevernet, er det i samarbeid med Utdanningsdirektoratet utarbeidet en digital veileder om samarbeid mellom skole og barnevern. Fylkesmannen skal i sin dialog med kommuner og fylkeskommuner **gjøre veilederen kjent, og sørge for implementering av denne til ansatte på alle nivåer i både skole- og barnevernsektoren.»**

”

En god oppvekst
varer i
generasjoner

Litteratur

- Backe-Hansen, E., Madsen, C., Kristofersen, L.B. & Hvinden, B. (2014 a). Barnevern i Norge 1990-2010. En longitudinell studie. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. NOVA Rapport 9/2014.
- Frønes, I. (2015). The Absence of Failure: Children at Risk in the Knowledge Based Economy. Child Indicators Research. Online: DOI 10.1007/s12187-015-9309-3.
- Jones, L.P. (2012). Predictors of Success in a Residential Education Placement for Foster Youths. Children & Schools, 34, 103–113.
- Kristofersen, L.B. & Sverdrup, S. (2013). Følger av oppvekst med rus og psykiske helseproblemer i familien. I Hammer, T. og Hyggen, C. Ung voksen og utenfor. Mestring og marginalitet på vei til voksenlivet, 111-128. Oslo: Gyldendal Akademisk.
- Ogden, T. (2013). Hva hemmer og fremmer barnevernbarnas skolegang? I Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (2013). Oppvekstrappporten 2013, 276-286.
- Seeberg M.L., Winsvold, A. & Sverdrup, S. (2013). Skoleresultater og utdanningssituasjon for barn i barnevernet. En kunnskapsoversikt. Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring. NOVA Notat 4/2013.
- Vinnerljung, B., Berlin, M. & Hjern, A. (2010). Skolbetyg, utbildning och risker för ogynnsam utveckling hos barn. I Socialstyrelsen (2010). Social Rapport, 227-266. Stockholm: Socialstyrelsen.

Linker

- <http://nafo.hioa.no/>
- <https://www.fylkesmannen.no/Nordland/>
- <http://www.udir.no/laring-og-trivsel/tilpasset-opplaring/sentrale-verdier/>
- <http://www.udir.no/laring-og-trivsel/sarskilte-behov/spesialundervisning/>
- <https://www.bufdir.no/barnevern/skoleveileder/>

Takk for oppmerksomheten!

Følg oss gjerne på nett:

Hjemmeside: fmno.no

[Facebook.com/FylkesmannenNO](https://www.facebook.com/FylkesmannenNO)

[#fmno](https://twitter.com/FMNordland)

